

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/53/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202368
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8218202368.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobkyne A. B., nar. X.X.XXXX, B. XX, XXX XX C. C., právne zastúpená JUDr. Peter Harakaly, advokát, so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovanému KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova č. 4, 816 23 Bratislava, IČO:00 585 441, zast. Advokátska kancelária JUDr. Baltazár Mucska, Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, pracovisko D. E. X, XXX XX B., o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne i žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/47/2018 – 330 zo dňa 09.08.2022, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zastavení konania v časti o zaplatenie náhrady za stratu spoločenského uplatnenia v sume 22.968,- eur a vo výroku o priznaní úroku z omeškania vo výške 5% ročne od 6.5.2017 do zaplatenia sumy 2.609,31,- eur a od 23.9.2018 do zaplatenia sumy 16.815,- eur.

M e n í rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 6.5.2017 do zaplatenia zo sumy 2.609,31 eur a od 23.09.2018 do zaplatenia zo sumy 16.815,- eur tak, že v tejto časti žalobu zamietá.

P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu /z prisúdenej sumy/ s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

„Zastavuje konanie v časti o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 22.968,- eur.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť vo výške 2.609,31 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 6.5.2017 do zaplatenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 16.815,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.9.2018 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 18.945,- eur, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 431,04 eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Znalcovi z odboru zdravotníctva a farmácie - odvetvie psychiatria, sexuológia A. F. C., G. XX/XXX, XXX XX H. priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Znaleckej organizácii I. so sídlom B. J. X, B. priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Svedkovi A. K. L., bytom C., A. XX, priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie podľa ust. § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 441, § 444 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1, § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 281/2001 Z.z., podľa ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., podľa § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 ods. 3, § 7 ods. 1 a 6, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa utrpela poškodenie zdravia pri dopravnej nehode dňa 6.11.2016 medzi obcami M. a A., ktorá bola spôsobená motorovým vozidlom ev. č. B., ktoré viedla vodička C. L. a ktoré malo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla práve u žalovaného (uvedené nie je sporným). Žalobkyňa ako poškodená si uplatnila svoje nároky na náhradu škody voči žalovanému (podľa cit. ust. zák. č. 381/2001 Z.z., daná pasívna hmotnoprávna legitimácia žalovaného). Bolesťné bolo uplatnené za XXX bodov (17,66 eur/bod). Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo uplatnené podaním zo dňa 5.6.2018 za bodové hodnotenie XXXX bodov na základe znaleckého posudku A. L. pri hodnote bodu XX,XX eur/bod. (navýšenie bodového hodnotenia pol. XXX oproti posudku A. C. aj z neurologického hľadiska). Zároveň si uplatnila aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %. Spolu si uplatnila sumu 135.229,50 eur.

4. Žalovaný pri likvidácii poistnej udalosti uhradil žalobkyni :

1/ sumu 13.047 eur,- eur titulom bolesťného za 985 bodov pri hodnote bodu 17,66 eur (rok 2016), krátenie plnenia o 25 %, nakoľko poškodená nebola pripútaná bezpečnostným pásom,
2/ sumu 35.997 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia za 2515,50 bodov pri hodnote bodu 19,08 eur (rok 2018), krátenie plnenia o 25 %, nakoľko poškodená nebola pripútaná bezpečnostným pásom, priznané podľa znaleckého posudku A. C.; somatická časť bola predmetom skúmania I..
3/ sumu 22.968 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia za 1605 bodov pri hodnote bodu 19,08 eur (rok 2018), krátenie plnenia o 25 %, nakoľko poškodená nebola pripútaná bezpečnostným pásom, priznané podľa znaleckého posudku A. L.; somatická časť bola predmetom skúmania I..

5. Sporným medzi stranami sporu boli skutočnosti týkajúce sa : 1/ spoluzavinenia žalobkyne na škodu (§ 441 OZ), pričom žalovaný žiadal krátenie o 25 %, žalobkyňa o 10 %, 2/ pri sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej aj SSU) bodové hodnotenie najmä pri hodnotení položky č. 253 (znalci A. C. a A. L.) a zvýšenie SSU podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z..

6. Keďže ostalo sporným najmä bodové ohodnotenie SSU, súd prvej inštancie za účelom objasnenia rozporov v bodovom hodnotení SSU vykonal výsluchy súdnych znalcov a zástupcu znaleckej organizácie I., pričom zistil, že pri hodnotení SSU pri položke XXX poukázali znalci (A. C. a A. L.) na úpravu bodov oproti posudku A. C. pri posudku A. L. s poukazom na mozgové poruchy žalobkyne - poúrazové zmeny aj z neurologického hľadiska, nielen z hľadiska psychiatrického (preukázané a zohľadnené oi. aj epileptické záchvaty). Somatická časť (1605 bodov) ostala nesporná.

7. Zo znaleckého posudku A. F. C., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, sexuológia č. XX/XXXX zo dňa 14.4.2018 súd prvej inštancie zistil, že SSU hodnotil z hľadiska

psychiatrického počtom bodov XXXX,XX - pol. XXX - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy (XXXX,XX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4 o 80 %, zvýšenie vzhľadom k veku v čase poškodenia zdravia a možnostiam spoločenského uplatnenia v tom čase).

8. Zo znaleckého posudku A. K. L., znalca z odboru N. O. I., P. E., J. č. X/XXXX zo dňa 25.5.2018 súd prvej inštancie zistil, že SSU hodnotil počtom bodov XXXX : položka XXX - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy (XXXX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4 o 80 % na XXXX bodov), položka XXX - poúrazová hemiparéza (XXX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4 o 80 % na XXXX bodov), položka XXXX - následky po poranení pľúc (XXX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4 o 50 % na XXX bodov), položka XXXX- plošné jazvy (XX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4 o 50 % na XX bodov), posudok obsahuje presný popis priznaných položiek a dôvody ich hodnotenia. Pri položke XXX poukázal na úpravu bodov oproti posudku A. C. aj s poukazom na mozgové poruchy žalobkyne-poúrazové zmeny aj z neurologického hľadiska. Somatická časť SSU predstavuje bodové hodnotenie XXXX bodov. XXXX bodov predstavuje položku č. XXX (pozn. rozdiel oproti bodovému hodnoteniu A. C. predstavuje navýšenie aj hľadiska neurologického, nielen psychiatrického, keďže uvedené A. C. nemohol hodnotiť s ohľadom na predmet jeho znaleckej činnosti). Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že v celkom hodnotení SSU v tejto časti súdny znalec A. L. urobil chybu pri navýšení bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z.z., nakoľko navýšenie o 80 % predstavuje XXXX bodov, nie XXXX bodov. Spolu malo činiť bodové hodnotenie XXXX bodov (XXXX bodov + XXXX bodov), nie XXXX.

9. Z odborného vyjadrenia forensic.sk č. XXX/XXXX zo dňa 11.12.2018 bolo zistené, že hodnotila somatickú časť nároku sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenej A. B. vyčíslenej v znaleckom posudku č. X/XXXX A. K. L. zo dňa 25.5.2018 v počte bodov XXXX. Túto považuje na základe predloženej dokumentácie ako preukázanú.

10. Na základe vykonaného dokazovania a vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa má nárok na náhradu škodu spôsobenú pri dopravnej nehode dňa 6.11.2016. Je nepochybné, že došlo k poškodeniu jej zdravia a že v dôsledku uvedeného je obmedzená vo svojom bežnom živote, je obmedzená v súkromí, v rodinnom či pracovnom živote. Z ust. § 2 ods. 3 písm. c) zák. č. 437/2004 Z.z. vyplýva, že poskytovateľ náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len "poskytovateľ náhrady") je osoba, ktorá je povinná poskytnúť náhradu podľa osobitných predpisov, v tomto prípade je poskytovateľ náhrady žalovaný, čo vyplýva z cit. ust. zák. č. 381/2001 Z.z.. Týmto mal súd prvej inštancie preukázanú pasívnu legitimáciu žalovaného. Aktívna legitimácia žalobkyne je daná jej postavením poškodenej a jej právo žalovať nárok na náhradu za škodu na súde prvej inštancie vyplýva aj z cit. ust. OZ a ust. zák. č. 437/2004 Z. z., keďže medzi stranami sporu nedošlo k dohode ohľadne výšky náhrady škody.

11. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa pri dopravnej nehode dňa 06.11.2016 nebola pripútaná bezpečnostným pásom, žiadala v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka zohľadniť jej spoluzavinenie v rozsahu 10 %, žalovaná žiadala 25 %. Súd prvej inštancie v prvom rade poukázal na skutočnosť, že žiadna zo strán sporu bližšie neopísala okolnosti, za akých došlo ku skutočnosti, že žalobkyňa nebola pripútaná bezpečnostným pásom a zároveň aký dopad uvedená skutočnosť mohla mať na následky na zdraví, ktoré žalobkyňa utrpela následkom dopravnej nehody. Za takto stranami sporu opísanej uvedenej skutkovej okolnosti súd prvej inštancie zohľadnil spoluzavinenie žalobkyne v rozsahu 10 %, ktoré vzhľadom k uvedenému považoval za primerané. Zo strany žalovanej neboli produkované žiadne skutkové tvrdenia, resp. dôkazné návrhy, ktoré by odôvodňovali zohľadniť spoluzavinenie žalobkyne vo väčšom rozsahu. Navyiac ani z obsahu trestného spisu nevyplýva skutočnosť, aby žalobkyňa nemala bezpečnostné pásy (uvedené sa udáva len v rámci odvolania obžalovanej vodičky). Preto súd prvej inštancie prihladol na argumentáciu žalobkyne v tejto otázke.

12. V zmysle vyššie zisteného a uvedeného je žalovaný povinný nahradiť žalobcovi náhradu škody a to :

1/ náhradu za bolestné v sume 2.609,31 eur, čo predstavuje rozdiel sumy 17.396,90 eur po odpočítaní spoluzavinenia v rozsahu 10 % (sumy 1.739,69 eur) a sumy vyplatenej žalovaným 13.047,90 eur (17.396,90 eur - 1.739,69 eur -13.047,90 eur = 2.609,31 eur). Súd prvej inštancie vychádzal pri určení výšky z bodového hodnotenia 985 bodov pri jeho hodnote 17,66 eur a listiny žalovaného zo dňa 25.4.2017. Rozdiel predstavuje navyiac krátené spoluzavinenie.

2/ základnú náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 16.815,- eur (za 4413 bodov x 19,08 eur /bod = 84.200,- eur, všetko v zmysle znaleckého posudku A. L. po odpočítaní sumy 8.420,- eur / 10 % z 84.200,- eur / a sumy vyplatené žalovaným 58.965 eur, t.j. 84.200,- eur - 8.420,- eur - 58.965,- eur = 16.815,- eur).

13. Pri posudzovaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre priznanie mimoriadne zvýšenej náhrady za bolesť súd prvej inštancie zohľadňoval rozsah a závažnosť poranení žalobkyne, ktoré utrpela, liečenie (vrátane rehabilitácii, terajších návštev neurológa, či psychiatra, užívania liekov), t.j. liečebného procesu, doliečovacieho procesu aj trvalé následky, ktoré na jej zdraví úraz zanechal. Pri posúdení uvedeného súd prvej inštancie vychádzal z predložených lekárskejších správ, znaleckých posudkov ako aj vyjadrení znalcov pred súdom prvej inštancie, výpovede svedka.

14. V dôsledku dopravnej nehody žalobkyňa utrpela mozgovú lebečné poranenie, pozostávajúce z vnútrolebečných ložísk krvácania, krvácanie do mozgu a pomliaždenie mozgu v oboch čelovo-bazálnych oblastiach pravej spánkovej oblasti, krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú, pomliaždenie dolných častí oboch strán pľúc a úrazový šok. V dôsledku týchto zranení bola hospitalizovaná v nemocnici v B., C., podstúpila dlhotrvajúci liečebný proces vrátane rehabilitácii a liečeni. Naďalej navštevuje neurológa a psychiatra. Ako uviedli znalci jednalo sa o ťažký úraz s trvalými následkami (z psychiatrického hľadiska sa jedná o ťažký úraz s trvalými následkami; o veľmi ťažký úraz mozgu, o stredne ťažké poranenie pľúc, jedná sa o ťažké poškodenie organizmu úrazom, celoživotné a stále poškodenie organizmu). Z psychiatrického hľadiska nie je schopná samostatnej existencie, nevie sa uplatniť v rodinnom, spoločenskom, kultúrnom živote. Trvale potrebuje dozor, usmerňovanie s druhými osobami. Pri chôdzi bude potrebovať paličku, pľúca sú náchylné na iné pozápalové procesy. Vekom nastúpia ďalšie degeneratívne ochorenia, čo môže zhoršiť pohyb. Vie sa sama obliecť, sama umyť, ak jej povedia, najesť, ak jej dajú, teda sebaobslužné činnosti, avšak čo sa týka kamarátov, vzdelania, práce, partnera vo vzťahu, určite nie. Možno to povedať tak, keby nemala rodinu a bola by sama, tak by určite skončila v zariadení sociálnej starostlivosti. A. L. dodal, že čo sa týka aktivít, tak by možné bolo pracovné zaradenie, ale posediačky, určite nie v chôdzi, to prichádza ťažko do úvahy. Čo sa týka prípadne dieťaťa, tak vedela by prejsť kratšiu vzdialenosť, ale už nie pobehnúť, či hrať loptové hry, bicykel, čo by ju obmedzovalo v styku s vlastným dieťaťom. Uvedené plynie aj z výpovede svedka. Aj keď tento dodal, že žalobkyňa funguje na FCB, nadväzuje tam aj vzťahy s mužmi, mala aj partnera (bola aj tehotná, podstúpila umelé prerušenie tehotenstva). Je u nej obmedzená schopnosť starať sa o svoje vlastné dieťa, maloletú dcéru. Starajú sa ňu, otec žalobkyne, či jej setra. Vychováva ju skôr ako kamarátka. V dôsledku úrazu neukončila prerušené štúdium čašníčky. Čo sa týka udávaných koníčkov (varenie, záhrada, huby a pod.) tieto prestala vykonávať. Ako vyplýva z oboznámených listinných dôkazov a súčasne z tvrdení žalobkyne v žalobe, tak následkom úrazu nie je schopná samostatnej orientácie, je odkázaná na dozor a usmerňovanie zo strany druhých osôb, má ťažkú chôdzu, nestabilný postoj, narušenú orientáciu v priestore a čase, často ju bolí hlava, je náladová, nervózna, ustráchaná, depresívna, smutná, má oslabenú krátkodobú pamäť. Treba tiež zohľadniť skutočnosť, že takéto poškodenie zdravia žalobkyňa utrpela vo veľmi mladom veku. Jedná sa o mladého človeka, ktorý následkom uvedeného úrazu nie je prakticky schopný sa plnohodnotne uplatniť v živote. Určite u nej došlo k zhoršeniu kvality života. Bola tiež uznaná za invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 %, pričom ako dátum vzniku invalidity bol určený deň 06.11.2017.

15. Uvádzané okolnosti súd prvej inštancie u žalobkyne považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Primeranosť odškodnenia súd prvej inštancie posudzoval podľa uvedených skutočností a ich závažnosti a s prihliadnutím na konkrétnu spoločensko-ekonomickú situáciu, v ktorej sa žalobkyňa nachádza, pretože odškodnenie má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony žalobkyne, pre uspokojenie jej životných a spoločenských potrieb a pre plnenie jej spoločenských úloh.

16. Súd prvej inštancie však nepovažoval za primerané žalobkyňou žiadané zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % a to z dôvodu, že poškodenie zdravia jej síce spôsobuje obmedzenia v bežnom živote pri vykonávaní nevyhnutných úkonov, či spoločenskom živote, avšak nie úplne znemožňuje. Aj napriek trvalým následkom, ktoré vyplývajú zo zranení žalobkyne, nie je žalobkyňa úplne imobilná, vie sa pohybovať, sama vykonáva samoobslužné činnosti, využíva mobilný telefón, sociálne siete. Mala dokonca intímny život, priateľa. Pravdou však je, že tieto vzťahy nie sú vzťahmi plnohodnotnými. Aj keď je v mnohých veciach odkázaná na pomoc iných ľudí - rodiny, obmedzená v

priestorovej orientácii, čase, nie je úplne odkázaná na ich pomoc vo všetkých bežných činnostiach. Jej spoločensky, pracovný život je obmedzený, hoci znalec pripustil istú formu možnosti vykonávania práce. Aj keď samozrejme v dnešnej dobe by to bolo zrejme obtiažne, hlavne nájsť prácu, ktorá by zodpovedala aj psychickému stavu žalobkyne. Čo ju tiež znevýhodňuje. Avšak žalobkyňa nie je úplne vyradená zo života (nie je napr. ležiaca, nepohybujúca sa, nezvládajúca základne potreby, úplne vylúčená zo života a pod.). Súd prvej inštancie však týmto v žiadnom prípade nezľahčoval ťažkú životnú situáciu žalobkyne, chápal ju, ale podľa názoru súdu prvej inštancie u žalobkyne nedošlo k takým obmedzeniam, ktoré by opodstatňovali zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až o 50 %. U žalobkyne preto súd prvej inštancie považoval za primerané zvýšenie sťaženie spoločenského uplatnenia o 25 % základného bodového hodnotenia a to z prihliadnutím na vyššie uvedené a zistené skutočnosti. Prihliadal pritom na zákonnú definíciu sťaženia spoločenského uplatnenia uvedenú v § 2 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. a dôvody hodné osobitného zreteľa uvedené v § 5 ods. 5 cit. zák.. Pri určení výšky zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd prvej inštancie vychádzal z bodového hodnotenia ako pri základnej náhrade (bod XX) a teda XXXX bodov pri hodnote bodu 19,08 eur (t.j. 25 % zo sumy 84.200,- eur pri 10 % spoluúčasti žalobkyne = 18.945,- eur). Vo finančnom vyjadrení zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje sumu 18.945,- eur.

17. Ohľadne výkladu ustanovení § 11 zákona č. 381/2001 Z.z. súd prvej inštancie poukázal na Nález Ústavného súdu SR zo dňa 28.10.2021 sp.zn. III. ÚS 215/2020, z odôvodnenia ktorého vyplýva nasledujúce: „33. Poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, a preto sa na priznanie úroku z omeškania vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých sa poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody s tým rozdielom, že na úrok z omeškania nemá nárok za obdobie troch mesiacov na šetrenie poisťnej udalosti a 15 dní na výplatu, ak k výplate žiadanej náhrady skutočne došlo. 34. Tým však zrejme nemá byť dotknutý rozsah poisťného plnenia, ktorým je krytie nárokov poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku, ktorá pre plné (štandardné) odškodnenie na seba viaže aj povinnosť platenia úrokov z omeškania. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by zákonodarca pri pohľadávkach vzniknutých z ublíženia na zdraví (oproti iným škodám) sledoval zvýhodnenie škodcu do takej miery, žeby jeho omeškanie a s tým spojené úroky z omeškania sa viazali nie na výzvu na plnenie, ale na rozhodnutie súdu prvej inštancie. 35. Každý škodca by mohol logicky bez sankcie oddialiť riešenie škody „odkazom na súd“ a neprijateľnosť takejto konštrukcie umocňuje aj predstava, že „čím dlhší súdny proces, tým lepšie pre škodcu“. Trojmesačná zákonná lehota na vybavenie poisťného plnenia a na to nadväzujúca 15-dňová lehota na plnenie podľa zákona o PZP má svoje opodstatnenie v záujme dôsledného vyšetrenia poisťnej udalosti, no nepredstavuje žiadnu liberáciu škodcu od platenia príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania; § 121 ods. 3 OZ) vzniknutej z ublíženia na zdraví. 36. S tým úzko súvisí aj potreba zamyslieť (a neustále sa zamýšľať) nad dôsledkami, dopadmi (akéhokoľvek) výkladu, ktorý prijíma všeobecný súd. Pokiaľ by skutočne poisťiteľ (terminológia Občianskeho zákonníka) či poisťovateľ (terminológia zákona o PZP) prakticky nemal poskytnúť aj úroky z omeškania skôr ako po uplynutí 15 dní od právoplatnosti rozsudku (keď by sa zjavne vyžadovalo iniciovanie ďalšieho súdneho konania, čo sa nejaví ako práve efektívne), potom sa poisťiteľovi jednoducho oplatí viac súdiť sa a odkladať okamih jeho plnenia (keď pri pokračujúcej devalvácii hodnota peňazí neustále klesá). Účelom zákona o PZP je však zlepšiť postavenie poškodeného - veď aj na ten účel zákonodarca vykreditoval osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poisťiteľovi (bez potreby žalovať aj škodcu). Toho si je vedomý aj krajský súd, ktorý si uvedomuje, že je povinnosťou poisťiteľa prešetriť poisťnú udalosť a poskytnúť plnenie.“

18. Preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie náhrady za bolesť vo výške 2.609,31 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 6.5.2017 do zaplatenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 16.815,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.9.2018 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 18.945,- eur, vyčíslený úrok z omeškania vo výške 431,04 eur (5 % ročne zo sumy 22.968 eur od 23.9.2018 do 6.2.2019), keďže žalovaný je naďalej v omeškaní s plnením dlhu, pričom počiatok omeškania súd prvej inštancie určil dňom nasledujúcim po uplynutí 3 mesiacov od uplatnenia nárokov žalobkyne plus 15 dní na plnenie peňažného plnenia žalovaným (počítaných pri bolestnom odo dňa uplatnenia nároku dňa 20.1.2017 - dátum uvedený na oznámení žalovaného zo dňa 25.4.2017 ako deň uplatnenia a pri SSU odo dňa 7.6.2018 - doručenie podania žalobkyne zo dňa 5.6.2018 žalovanému). Zároveň súd prvej inštancie priznal vyčíslený úrok z omeškania z poisťného plnenia vykonaného v priebehu konania.

19. Následne konštatoval, že v prevyšujúcej časti bolo potrebné žalobu zamietnuť /nad rozsah súm s príslušenstvom priznaných rozsudkom/. V časti zastavenia konania (I. výrok) odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne podľa ust. § 145 ods. 2 CSP.

20. Zároveň súd prvej inštancie dodal, že nie je jeho povinnosťou reagovať na každý argument strany sporu - konania. Povinnosťou súdu prvej inštancie je však vysporiadať sa s relevantnými argumentmi, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ sa jedná o ďalšie námietky žalobcu, či žalovaného súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 03. júla 2003, z ktorého citoval.

21. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a § 256 CSP (čiastočne späťvzatie návrhu po plnení žalovaného po začatí konania, tzv. procesné zavinenia žalovaného na zastavení konania) tak, že ich náhradu žalobkyňi priznal v rozsahu 100 %, keďže v konečnom dôsledku výsledok sporu závisel od posúdenia veci súdom prvej inštancie a znaleckých posudkov predložených vo veci. Zároveň uviedol, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. Uvedené obdobne platí aj pre priznanie nárokov na trovy konania znalcov a svedka vypočutých v konaní (§ 258 CSP).

22. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanému týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3 CSP.

23. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Právne odôvodnil svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Uviedol, že výroky I. a III. ostávajú odvolaním nedotknuté, nakoľko sa žalovaný nestotožňuje s predmetným rozhodnutím, len čo do výrokov II., IV., V., VI., VII. (výroky nie sú označené rímskymi číslicami – poznámka odvolacieho súdu).

Prioritne uviedol, že trvá na všetkých v prvoinštančnom konaní prezentovaných písomných podaniach a ústnych vyjadreniach. Mal za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Uplatnený nárok v časti základného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne neuznáva, považuje ho za neodôvodnený a nepreukázaný.

Žalovaný v prvom rade zotrval na dôvodoch krátenia poistného plnenia v rozsahu 25% v dôsledku spoluzavinenia žalobkyne, nakoľko táto v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Súd prvej inštancie sa nepochopiteľne priklonil ku kráteniu v rozsahu 10 %, ktoré považoval za „primerané“, avšak v odôvodnení uvádza, že „žiadna zo strán sporu bližšie neopísala okolnosti, za akých došlo ku skutočnosti, že žalobkyňa nebola pripútaná bezpečnostným pásom a zároveň aký dopad uvedená skutočnosť mohla mať na následky na zdraví, ktoré žalobkyňa utrpela následkom dopravnej nehody“. Súd prvej inštancie navyše uviedol „ani z obsahu trestného spisu nevyplýva skutočnosť, aby žalobkyňa nemala bezpečnostné pásy (uvedené sa udáva len v rámci odvolania obžalovanej vodičky), preto súd prvej inštancie prihliadol na argumentáciu žalobkyne v tejto otázke“. V tejto časti je odôvodnenie súdu prvej inštancie nezrozumiteľné. Pokiaľ mal súd prvej inštancie zato, že v konaní nebolo preukázané, že žalobkyňa v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, a taktiež pokiaľ mal zato, že ani jedna zo strán neunesla dôkazné bremeno bližšie odôvodniť požadovanú výšku zníženia plnenia na základe spoluviny poškodenej, nie je žalovanému jasné, ako za takých okolností mohol súd prvej inštancie dospieť k záveru, že je na mieste krátenie v rozsahu 10 %. Predsa ak by súd prvej inštancie mal zato, že nepripútanie bezpečnostným pásom nebolo preukázané, nemal akceptovať 10 % krátenie plnenia. V tomto smere je odôvodnenie zjavne protirečivé a nepreskúmateľné.

24. K nároku žalobkyne na mimoriadne navýšenie SSU žalovaný uviedol, že tento nárok žalobkyne v rozsahu 50 % do dnešného dňa nepovažuje za preukázaný. Navyše, aj vo svetle rozhodovacej praxe je zrejmé, že mimoriadne navýšenie SSU 25 % u žalobkyne, je vzhľadom na poškodenie zdravia žalobkyne oproti prípadom, v ktorých je priznávané mimoriadne navýšenie SSU zjavne nadhodnotené. Zo žaloby ani z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplývajú také skutočnosti, aby bolo v predmetnom prípade možné hovoriť o takom závažnom prípade, ktorý odôvodňuje priznanie mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Samotný znalec A. L. na pojednávaní uviedol, že objektívne je

možné pracovné zaradenie žalobkyne v prípade sedavej práce. Taktiež bolo v konaní preukázané, že žalobkyňa udržiava sociálne kontakty, najmä prostredníctvom sociálnych sietí, nadväzuje vzťahy s mužmi, dokonca mala partnera. Na základe ustálenej súdnej praxe sa mimoriadne zvýšenie SSU uplatňuje vo výnimočných prípadoch, zväčša u poškodených s tak zásadným poškodením zdravia, že ide o ležiacich pacientov, alebo pacientov s ťažkým poškodením mozgu, ktorí sú odkázaní na 24 hodinovú sústavnú starostlivosť, pričom títo poškodení sú v dôsledku škodovej udalosti úplne vylúčení zo spoločenského života. V predmetnom prípade sú poškodenia zdravia žalobkyne, ktorými súd prvej inštancie odôvodňuje mimoriadne navýšenie SSU o 25 %, pokryté samotným základným obdovaním SSU. V tomto smere odkázal žalovaný napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.06.2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017 – kedy išlo o 22-ročného zdravého muža, ktorý ochrnul na všetky 4 končatiny – pričom ako primerané mu bolo prisúdenie odškodnenie v rozsahu 25 % navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Aj vo svetle vyššie uvedeného rozhodnutia je priznanie mimoriadneho navýšenia SSU súdom prvej inštancie neprimerané okolnostiam prípadu a najmä neporovnateľné s poškodením zdravia žalobcu vo vyššie uvedenom konaní.

25. Žalovaný v konaní taktiež poukazoval na tú skutočnosť, že mimoriadne navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia tvorí nadstavbu inštitútu základného navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré v tomto prípade ohodnotil lekár. Samotné základné navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sebe zahŕňa skutočnosti a pokrýva nároky, ktorými súd prvej inštancie odôvodňuje priznanie nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (vek žalobkyne, obmedzenia v bežnom živote). Žalovaný je toho názoru, že pokiaľ ani jedna z posudzovaných položiek nebola v rámci základného navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia navýšená o maximálnu hranicu 100 %, nepripadá do úvahy, aby v takom prípade bolo odôvodnené priznanie mimoriadneho sťaženia spoločenského uplatnenia. Súd prvej inštancie sa s týmito argumentmi uvedenými žalovaným v konaní absolútne žiadnym spôsobom nevysporiadal, preto je odôvodnenie aj v časti priznania nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia nepreskúmateľné.

26. Žalovaný taktiež rozporoval priznanie úrokov z omeškania žalobkyne. Žalovaný počas konania na súde prvej inštancie opakovane argumentoval, že žalovaný si splnil svoju zákonnú povinnosť poskytnúť žalobkyne v zákonnej lehote dôvody odmietnutia poistného plnenia. Podľa ustanovenia § 11 ods. 8 zákona o PZP by sa žalovaný do omeškania dostal až v tom prípade, ak by túto svoju zákonnú povinnosť (poskytnúť v lehote plnenie alebo predložiť dôvody jeho odmietnutia). Na podloženie tejto argumentácie žalovaný predložil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/151/2016 zo dňa 14.06.2016, v ktorom je konštatované nasledovné: „Sankcia v podobe úrokov z omeškania je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poistného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté; relevantné tak nie je, ako mala, resp. mohla inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť.“

27. Je zjavné, že súd prvej inštancie sa účelovo nevysporiadal s viacerými podstatnými argumentmi žalovaného, pričom v odôvodnení iba nepochopiteľne odkázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03, podľa ktorého nie je povinnosťou súdu reagovať na každý argument strany sporu. Takéto konanie súdu prvej inštancie považuje žalovaný za nespravodlivé, nakoľko súd prvej inštancie je povinný vysporiadať sa so všetkými podstatnými argumentmi v konaní, nie iba s tými vyhovujúcimi, resp. odkázať len na tie časti argumentácie žalobkyne/žalovaného, ktoré potvrdzujú argumentáciu súdu prvej inštancie.

28. Žalovaný sa taktiež nestotožňuje s výrokom o náhrade trov vo výrokoch IV., V., VI. a VII. rozsudku. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 CSP avšak s dôvetkom, že ich náhradu priznal žalobkyne v rozsahu 100%, nakoľko v konečnom dôsledku výsledok sporu závisel od posúdenia veci súdom prvej inštancie a znaleckých posudkov predložených vo veci.“

S touto argumentáciou sa žalovaný nestotožňuje v celom rozsahu. Mal zato, že je to práve žalobkyňa, ktorá je zastúpená odborným zástupcom -advokátom- pri formulovaní petitu a určení primeraného požadovaného mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, aby riadne zhodnotila a odôvodnila svoj nárok. Ako pán sporu nedokázala preukázať uplatnený nárok v celom rozsahu (minimálne v rozsahu 25% mimoriadneho navýšenia SSU), čo nemôže byť na ťarchu žalovaného, ktorý tak v konaní bol v časti úspešný.

Žalobkyňa pri uplatňovaní svojho nároku na súde prvej inštancie, musí zväziť opodstatnenosť svojho nároku a hlavne preukázanosť a opodstatnenosť výšky uplatneného nároku, a byť uzrozumená, že v prípade uplatnenia moderačného práva zo strany súdu prvej inštancie a zníženia výšky plnenia, bude súd prvej inštancie pri náhrade trov konania postupovať v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

Je v rozpore s princípom právnej istoty, aby žalovaný, po úspešnom bránení sa v konaní a znížení uplatňovaného nároku, nakoľko žalobkyňa nedokázala preukázať opodstatnenosť uplatnenej výšky nároku, bol zbavený práva na náhradu trov konania voči žalobkyni.

Podľa názoru žalovaného ide o úspešnú obranu zo strany žalovaného, pričom napriek úspešnej obrane voči neprimeranému nároku uplatnenému zo strany žalobkyne bol žalovanému celkom odňatý nárok na náhradu trov konania, v čom vidí hrubé porušenie princípu spravodlivosti, ako základného piliera práva.

29. Žalovaný ďalej namietal, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. V zmysle vyššie uvedeného považoval odôvodnenie súdu prvej inštancie za nedostatočné. V tejto súvislosti citoval ust. § 220 ods. 2 CSP. Zastával názor, že odôvodnenie súdu prvej inštancie je nedostatočné, a v rozpore so skutkovým ako aj právnym stavom prípadu. Je teda nepreskúmateľné. Poukázal na skutočnosť, že vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. zákona č. 460/2001 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalej citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/171/2005.

V kontexte svojej argumentácie žiadal žalovaný, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni (zrejme v napadnutej časti ako to vyplýva z obsahu odvolania).

30. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala včas odvolanie aj žalobkyňa. Právne odôvodnila svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Napadla odvolaním výrok II. rozsudku (čo do označenia rímskymi číslami, rozsudok nimi označený nie je – poznámka odvolacieho súdu). Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni z titulu bolestného sumu 2.609,31 eur, s 5% ročným úrokom z omeškania od 06.05.2017 do zaplatenia, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, sumu 16.815,- eur, s 5% úrokom z omeškania od 23.09.2018 do zaplatenia (tak rozhodol súd prvej inštancie v ods. 2 výroku rozsudku), z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 37.890,- eur (v tejto časti bolo priznaných len 18.945,- eur, zvyšok tvorí odvolací petit), a vyčíslený úrok z omeškania vo výške 431,04 eur (takýto úrok bol priznaný aj súdom prvej inštancie). Žiadala priznať trovy konania vo výške 100%, a uplatnila si aj trovy odvolacieho konania.

Žalobkyňa uviedla, že jej nárok na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví, ktorý je predmetom tohto konania je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. Poistenie zodpovednosti tak, ako to vyplýva z ust. § 4 zákona sa vzťahuje na každého kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písmena a) cit. zákona poistený z poistenia zodpovednosti má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví. Priamy nárok voči poisťiteľovi, ktorým je žalovaný, bol uplatnený na základe ustanovenia § 15 zákona číslo 381/2001 Z. z. v platnom znení.

Žalobkyňa uplatnené právo na náhradu škody spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov opiera o zodpovednosť v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, ako i o objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla v zmysle ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej OZ).

31. Konštatovala, že vo veku 18. rokov ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle B. XXX Q. ev. č. C., v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou dňa 06.11.2016, utrpela devastačné zranenia. Prostredníctvom právneho zástupcu, písomným podaním zo dňa 5.6.2018 (žalovaný prevzal dňa 7.6.2018) si u

žalovaného uplatnila právo na náhradu škody z titulu SSU za XXXX bodov, z titulu 50% zvýšenia SSU a nárok na náhradu škody preukázala zákonným spôsobom tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2, § 7 ods. 1 z. č. 437/2004 Z. z. Spoluvinu v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka uznala vo výške 10%. Náhradu za škodu preukázala znaleckým posudkom vypracovaným znalcom A. C. a A. K. L.. Súčasťou predmetného uplatnenia bol podaný návrh aj v zmysle § 6 ods. 1 z. č. 437/2004 Z. z., návrh na uzavretie dohody o vyrovaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%.

Lekársky posudok, respektíve znalecký posudok, obsahujúci hodnotenie bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia je v zmysle zákonných ustanovení § 3 ods. 2, § 4 ods. 2 z. č. 437/2004 Z. z. listinou so zákonom určeným obsahom, ktorý môže vydať zákonom určená osoba, a ktorý preukazuje bodové hodnotenie bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenej osoby, na základe čoho sa v zmysle §3 ods.2, § 4 ods. 2 a § 5 ods. 1 zákona číslo 437/2004 Z. z. určuje výška náhrady za bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia.

32. Žalovaný nekonal tak, ako mu to vyplýva z ustanovenia § 11.ods. 6 z. č. 381/2001 Z. z., ako i z ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka, t. j. plniť riadne a včas, ako aj znížil bezdôvodne plnenie o 25% a tak sa žalobkyňa práva na náhradu škody domáhala cestou súdu prvej inštancie, podaním žaloby. Žalobou zo dňa 2.11.2018 si uplatnila právo na náhradu škody z titulu časti, bolestného, ktoré bolo bezdôvodne znížené, z titulu tej časti sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré žalovaný bezdôvodne znížil, z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Žalobkyňa rozsah práva na náhradu škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia preukázala zákonným spôsobom tak, ako to vyplýva ustanovenia § 3 ods. 2, § 4 ods. 2, § 7 zákona číslo 437/2004 Z. z., preukázala ho znaleckými posudkami.

Znaleckým posudkom, vypracovaným znalcom A. C., sťaženie spoločenského uplatnenia bolo ohodnotené položkou XXX celkove na 2515,50 bodov, Na základe predmetného znaleckého posudku žalovaný poskytol plnenie dňa 25.6.2018 vo výške 35.997,- eur po korekcii o 25%. Plnenie v tejto výške bolo v žalobe zohľadnené.

V predmetnej právnej veci bol vypracovaný znalecký posudok znalcom A. K. L., znalec z odvetvia chirurgia, neurochirurgia. Znalec v znaleckom posudku zo dňa 25.5.2018 sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil položkou XXX, položkou XXX, položkou XXXX a položkou XXXX. Sťaženie spoločenského uplatnenia znalec celkove ohodnotil na XXXX bodov, ale správne má byť X XXX bodov (znalec pochybil pri výpočte zv. SSU pri položke XXX). Znalecký posudok bol žalovanému doručený v prílohe písomného podania zo dňa 5.6.2018.

Žalovaný písomným podaním až dňa 6.2.2019, po podaní žaloby, oznámil ďalšie plnenie z titulu SSU. Plnenie titulom SSU poskytol nie v zmysle znaleckého posudku vypracovaného znalcom A. K. L., ale na základe Odborného vyjadrenia vypracovaného znaleckou organizáciou I., ale opäť znížené o 25%. V odbornom vyjadrení vypracovanom znaleckou organizáciou I., bolo SSU ohodnotené na XXXX bodov. Žalovaný poskytol plnenie len za XXXX bodov, a to vo výške 22.968,- eur po znížení plnenia o 25%. Žalovaný celkove, z titulu základu SSU poskytol plnenie vo výške 58.965,- eur (35.997,- eur + 22.968,- eur).

Právo na náhradu škody z titulu SSU je: X XXX bodov x 19,08 eur = 84,200,- eur - 10% spoluvina 8.420,- eur = 75.780,- eur - plnenie 58.965,- eur (35.997,- eur + 22.968,- eur) = 16.815,- eur. Zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z..

33. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nevychádzal plne zo zákonného ustanovenia, keď priznal právo na náhradu z titulu zvýšenia SSU len vo výške 25%, a tým na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo preukazujú nasledovná skutočnosti.

Žalobkyňa písomným podaním zo dňa 9.6.2018 si uplatnila právo na zvýšenie SSU, keďže v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a vo veku 18 rokov utrpela okrem somatických zranení aj veľmi ťažký úraz mozgu s celoživotným poškodením zdravia. Na základe znaleckého posudku si žalobkyňa (po oprave chyby v určení zv. bodového hodnotenia SSU v položke XXX v znaleckom posudku znalca G. L.) uplatňuje právo na 50% zv. SSU vo výške 37.890,- eur (50% zo sumy 75.780,- eur). Napriek návrhu uzavrieť dohodu o vyrovaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 5.6.2018, žalovaný nekonal v zmysle § 6 zákona č. 437/2004 Z. z.

Žalobkyňa v predmetnom konaní preukázala dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré' ju hendikepujú v celej škále života. Preukázala, že nie je predpoklad zlepšenia jej somatických ako i psychických

ťažkostí, ale naopak dôjde k ich zhoršeniu. U žalobkyne, ako mladého človeka, nastal dramatický, trvalý a doživotný stav. Trvalé je v liečení u psychiatra.

Preukázala, že v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, na základe rozhodnutia Soc. poisťovne sa stala invalidnou s poklesom vykonávať zárobkovú činnosť o 50%. Tiež poukázala na to, že pred úrazom bola zdravým človekom, bola matkou; žila životom, ktorý prináleží mladej žene.

34. Žalobkyňa utrpela veľmi ťažký úraz mozgu, jedná sa o trvalý doživotný stav s progresiou do budúcnosti. Z psychiatrického hľadiska nie je schopná samostatnej existencie. Trvalé potrebuje dozor a usmernenie s druhou osobou. Nie je schopná uplatniť sa v rodinnom, pracovnom, spoločenskom, kultúrnom živote. Nie je schopná postarať sa o svoju dcéru a ani nevie, že J. je jej dcéra. Nevie vybaviť sama žiadne veci, nepozná ani hodnotu peňazí. Nevie sa vrátiť domov a pod. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané aj to, že keby nemala rodinu, tak by musela skončiť v zariadení sociálnej starostlivosti. Právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia uplatnené podľa § 5 ods. 5 z. č. 137/2004 Z. z. nie je možné subsumovať pod zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré spadá do kompetencie ošetrojúceho lekára.

Toto právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. neprináleží poškodeným len v tých prípadoch, keď poškodenému vzniknú najťažšie následky poškodenia zdravia na základe ktorých je imobilný a pripútaný na invalidný vozík.

Je potrebné v súvislosti s uplatnením práva na náhradu škody z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona číslo 437/2004 Z. z. poukázať, že mimoriadne závažné okolnosti žalobkyňu nepochybne diskvalifikujú a v zásadnej miere jej znemožňujú uplatnenie vo všetkých sférach života. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia plní v zmysle právnej úpravy satisfakčnú funkciu. V prípade mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia ide o odškodnenie, ktoré sa poskytuje len jednorázovo a ktorým sa tak majú jednorázovo kompenzovať všetky budúce strádania poškodeného. Výška odškodnenia preto musí rešpektovať jeho reparačný charakter a byť naplnením toho, že odškodnenie má slúžiť kompenzácií obmedzení plynúcich z poškodenia zdravia aj tak, aby skoršie často aj výraznejšie pociťovanie radosti a neskoršia strata možnosti tieto prežívať v dôsledku poškodenia zdravia mohli byť prinajmenšom čiastočne vynahradené, zmiernené niečím, čo poškodenému môže naopak privodiť potešenie alebo radosť.

Žalobkyňa ďalej poukázala na právny názor vyslovený v rozhodnutí KS Prešov sp.zn. 12Co/21/2018 zo dňa 27.8.2019:

„Zvýšenie SSU v zmysle § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. sa neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej, a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú Individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou (pozri napr. NS SR č. k. 3Cdo/209/2017).“

Ďalej poukázala aj na právny názor vyslovený v rozhodnutí KS Prešov č. k. 15Co/12/2012 zo dňa 28.5.2013, z ktorého tiež citovala.

Zároveň citovala z rozhodnutia NS SR sp.zn. 8Cdo/142/2018 z 19.6.2019.

Ďalej vyslovil názor, že vykonaným dokazovaním zo strany žalobkyne boli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie dostatočne nevyhodnotil dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne, keď priznal právo na náhradu z titulu zvýšenia SSU len vo výške 25%.

Súd prvej inštancie nezohľadnil plne, že žalobkyňa v mladom veku, hoci nie je ležiacou osobou, ale u nej vznikli také trvalé následky, ktoré nie je možné odstrániť a v budúcnosti dôjde len k ich progresii. Jej život vo všetkých smeroch nie je len obmedzený, ale trvalé znemožnený.

Odškodnenie za sťaženie spoločenského, uplatnenia plní v zmysle právnej úpravy aj satisfakčnú funkciu. Nebral do úvahy, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo a ktorou sa majú jednorázovo kompenzovať všetky budúce strádania poškodeného ako i to na čo má toto odškodnenie poškodenému slúžiť.

35. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Namietala, že odvolanie je účelové a nemá právne opodstatnenie. Žalovaný bez akéhokoľvek hodnoverného preukázania opodstatnenosti zníženia plnenia práva až o 25% počas konania vo veci samej, ako aj v podanom odvolaní zotrúva na tomto znížení, a to bez toho, aby toto zníženie relevantným spôsobom zdôvodnil. Zníženie plnenia žalovaným o 25%

z plnenia za bolestné, sťaženia spoločenského uplatnenia v predmetnej právnej veci je v rozpore s preukázanými skutkovými okolnosťami v trestnom konaní a je neprimerané. Opodstatnenosť zníženia plnenia o 25% bol povinný preukázať žalovaný, ale doposiaľ tak neurobil. Žalovaný ničím nepreukázal, že zavinenie žalobkyne až vo výške 25% je znížením primeraným. Čo do zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, žalovaný v odvolaní namieta právo žalobkyne na náhradu škody z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Súčasne v odvolaní zastáva názor, že pokiaľ ani jedna položka z posudzovaných položiek zhodnotenia základu sťaženia spoločenského uplatnenia, nebola v rámci zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 navýšená o maximálnu hranicu 100%, nepripadá do úvahy, aby v takomto prípade bolo odôvodnené priznanie mimoriadneho zvýšenia. Žalobkyňa uviedla, že právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., a právo na náhradu spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 sú dva osobitné nároky, o ktorých rozhoduje iná osoba. O zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 rozhoduje posudzujúci lekár, bez vykonania dokazovania. O zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5, na základe vykonaného dokazovania rozhoduje súd.

To, že zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona číslo 437/2004 Z. z. nesubsumuje právo na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona číslo 437/2004 Z. z., vyplýva aj z právneho názoru vysloveného KS v Prešove v rozhodnutí sp.zn. 15Co 12/2012 zo dňa 29.5.2013, z ktorého citovala.

Z ustanovenia § 5 ods. 5 zákona číslo 437/2004 Z. z. vyplýva, že v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd prvej inštancie náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. Z citovaného ustanovenia nevyplýva to, že vznik práva na 50% náhradu škody je náležitý len v prípade ak poškodený je ležiacim a nie je schopný samostatnej existencie, respektíve je úplne vylúčený zo spoločenského života.

36. Žalovaný v podanom odvolaní udáva rovnaké tvrdenia o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa ako ich udával na súdnom pojednávaní pred súdom prvej inštancie a to samozrejme so zámerom zahmlievať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, respektíve ich subsumovať pod zvýšenie SSU podľa § 10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z. Žalovaným udávané tvrdenia boli dokazovaním jednoznačne vyvrátené.

Podľa názoru žalobkyne dôvody hodné osobitného zreteľa preukázalo rozsiahle vykonané dokazovanie. Žalovaný v odvolaní zavádza keď tvrdí, že neboli preukázané také skutočnosti, aby bolo možné hovoriť o takom závažnom prípade, ktorý by odôvodňoval priznanie mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Vykonaným dokazovaním boli preukázané také závažné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré žalobkyňu hendikepujú v celej škále života. Bolo preukázané, že u žalobkyne nie je predpoklad zlepšenia jej somatických ako i vážnej mozgovej a duševnej poruchy po ťažkom poranení hlavy, ale naopak bolo preukázané, že dôjde k ich zhoršeniu. U žalobkyne, ako mladého človeka, nastal dramatický, trvalý a doživotný stav a uvedené vykazuje trvalú potrebu liečenia u psychiatra, neurológa.

Žalobkyňa v príčinnej súvislosti s následkami dopravnej nehody vo veľmi mladom veku utrpela veľmi ťažký úraz mozgu, jedná sa o trvalý doživotný stav s progresiou do budúcnosti. Z psychiatrického hľadiska nie je schopná samostatnej existencie, Trvalé potrebuje 24 hodinový dozor a usmernenie druhou osobou. Nie je schopná uplatniť sa v rodinnom, pracovnom, spoločenskom, kultúrnom živote. Nie je schopná postarať sa o svoju dcéru a ani nevie, že J. je jej dcéra. Nevie vybaviť sama žiadne veci, nepozná ani hodnotu peňazí. Nevie sa vrátiť domov a pod. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané aj to, že keby nemala rodinu, tak by musela skončiť v zariadení sociálnej starostlivosti. Ak by aj mohla vykonávať nejakú pracovnú činnosť, mysliac len vzhľadom na somatické následky, tak len za trvalej prítomnosti a dohľadu inej osoby, čo nie je prakticky možné. Z psychického hľadiska, tak ako to preukázal znalec A. C., žalobkyňa nie je schopná samostatnej existencie a trvalé potrebuje dozor a usmernenie druhými osobami.

Pri uplatnení práva v zmysle § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. je potrebné brať v úvahu aj satisfakčnú funkciu. V prípade mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia ide o odškodnenie, ktoré sa poskytuje len jednorazovo a ktorým sa tak majú jednorazovo kompenzovať všetky budúce strádania poškodeného. Výška odškodnenia preto musí rešpektovať jeho reparačný charakter a byť naplnením toho, že odškodnenie má slúžiť kompenzácií obmedzení plynúcich z poškodenia zdravia aj

tak, aby skoršie často aj výraznejšie pociťovanie radosti a neskoršia strata možnosti tieto prežívať v dôsledku poškodenia zdravia mohli byť prinajmenšom čiastočne vynahradené, zmiernené niečím, čo poškodenému môže naopak privodiť potešenie alebo radosť.

37. Zo súdnej praxe vyplýva, že rozsah zvýšenia náhrady z titulu SSU podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu, rozdiely v osobnosti človeka, v miere závažnosti poškodenia zdravia, intenzite poškodenia, vek poškodeného, ako i brať v úvahu, že jednorazovo odškodnenie má slúžiť kompenzácii obmedzení plynúcich z poškodenia zdravia ako i stratu budúcich možností prežívať radosti v dôsledku poškodenia zdravia. Z ustanovenia § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. však nevyplýva, že podkladom pre zvýšenie SSU môžu byť len dôvody vysokej úrovne zapojenia sa žalobkyne pred úrazom do športovej, kultúrnej, spoločenskej oblasti a pod., na čo žalovaný vo svojej výpovedi poukazoval. (Vid' NS SR č. k. 8Cdo/142/2018, NS SR 3Cdo/209/2017). z 19.6.2019).

Námietky žalovaného k právu žalobkyne na úrok z omeškania sú námietkami účelovými, ktoré nemajú opodstatnenie v zákone č. 381/2001 Z. z., ako i v ustanovení § 517 Občianskeho zákonníka.

Ďalej poukázala na právny názor Krajského súdu v Prešove v konaní XXXX/XX/XXXX, že náhrada škody sa preukazuje lekársym posudkom (znaleckým posudkom) a že povinnosťou žalovaného je preveriť nárok do 3 mesiacov

Žalovaný v odvolaní tvrdí, že si splnil zákonnú povinnosť, keďže poskytol žalobkyni v zákonnej lehote dôvody odmietnutia poistného plnenia. Tvrdenie žalovaného o splnení zákonnej povinnosti nemá právne opodstatnenie v zákone č. 381/2001 Z. z., ako i v ustanovení § 517 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný (poisťovateľ) v predmetnej právnej veci nerešpektoval povinnosti vyplývajúce mu z ustanovení z. č. 381/2001 Z. z. (§11 ods. 6, ods. 7), z ustanovenia § 517 Obč. zákonníka, čo malo za následok podanie žaloby na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví s uplatnením práva na úrok z omeškania.

38. Účelovosť tvrdenia žalovaného preukazuje aj to, že znalecký posudok vypracovaný A. K. L. bol žalovanému zaslaný v prílohe uplatnenia zo dňa 5.6.2018, ktorý prevzal 7.6.2018. Žalovaný však poskytol len čiastočné plnenie až dňa 6.2.2019, čo oznámil v písomnom podaní zo dňa 6.2.2019. Plnil len za hodnotenie SSU pre somatickú časť poškodenia zdravia. Nerešpektoval celkové hodnotenie SSU v znaleckom posudku A. K. L..

Právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému zodpovedajúce náhrade škody nie je totožná s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení resp. o dôvodoch neplnenia. Ide o dve odlišne právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne dve samostatne právne povinnosti. Splnením povinnosti poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení resp. o dôvodoch neplnenia nezaniká povinnosť poisťovateľa poškodenému náhradu škody, ktorá mu oprávnené patri, a túto náhradu plniť riadne a včas.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že poisťovateľ sa s plnením tejto konkrétnej peňažnej povinnosti v prípade jej neplnenia riadne a včas dostane do omeškania bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle oznámenie v zmysle § 1 ods. 6 písmena a), b) zákona číslo 381/201 Z. z.

Zmyslom citovaného zákona (vid' § 15), ktorým je okrem iného, včasné poskytnutie spravodlivej náhrady škody osobám poškodenom prevádzkou motorových vozidiel. Pri poskytnutí primeranej náhrady škody poškodenej osobe totiž nezohráva významnú úlohu len poskytnutie samotnej náhrady škody, ale taktiež včasnosť tohto poskytnutia náhrady škody. Poisťovateľ by sa totiž právnych následkov za oneskorené plnenie náhrady veľmi jednoducho mohol zbaviť uvedením akéhokoľvek dôvodu pre odmietnutie plnenia, vrátane dôvodu, ktorý by nemal absolútne žiadne právne opodstatnenie.

39. Žalobkyňa ďalej poukázala aj na právny názor vyslovený v rozhodnutí KS Prešov sp.zn. XXXX/XX/XXXX z 19.9.2017 v bode 44., 45. rozsudku. Taktiež na právny názor KS Prešov sp.zn. XXXX/XX/XXXX z 12.7.2012, ako i vyslovený v konaní sp.zn. XXXX/XX/XXXX, XXXX/XX/XXXX.

Vzhľadom k tomu, že v súdnej praxi v súvislosti s uplatnením práva žalobcu na úrok z omeškania negovanie tohto práva sa opiera o rozhodnutia NS SR sp.zn. 3Cdo/145/2017 zo dna 22.11.2018, 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.2.2019, poukázala žalobkyňa na Nálezy Ústavného súdu SR. Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 309/2020 - 33 zo dňa 14.10.2021 rozsudok NS SR č. k. 3Cdo/145/2017 zo dna 22.11.2018 zrušil a vec vrátil NS SR na ďalšie konanie. Rovnako Ústavný súd SR vydal Nález III.ÚS

214/2020-29 dňa 14.10.2021, ktorým rozsudok NS SR č. k. 1Cdo/212/2017 z 26.2.2019 zrušil a vec vrátil NS SR na ďalšie konanie.

V tejto súvislosti poukázala aj na Uznesenie KS PO sp.zn. XXXX/X/XXXX z 21.6.2022, ktoré vychádza už zo stanoviska Ústavného súdu SR.

40. Žalovaný v odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie pochybil, keď žalobkyni priznal náhradu trov konania vo výške 100%, keďže v konečnom dôsledku výsledok sporu závisel od posúdenia veci súdom prvej inštancie a znaleckých posudkov predložených vo veci a tým, že bol žalovanému celkom odňatý nárok na náhradu trov konania vidí hrubé porušenie princípu spravodlivosti.

Žalovaný v odvolaní ale vedome obchádza skutočnosť, že vzhľadom na ním porušenie ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z., ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka, t. j. že neplnil riadne a včas, zaviniel vznik sporu. Keby bol plnil v zmysle právnych predpisov nebolo potrebné podať žalobu a nevznikli by trovy konania. Nekonaním žalovaného bolo zasiahnuté do práva žalobkyne.

V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žaloba čo do právneho základu v celom rozsahu bola podaná dôvodne, lebo žalovaný ako poisťovateľ nerešpektoval povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia § 11 ods. 6, 7 z. č. 381/2001 Z.z, ako i z ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka. Námetka žalovaného týkajúca sa uplatnenej náhrady SSU podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. že žalobkyňa mala požadovať primeranú náhradu z titulu zvýšenia SSU je neakceptovateľná. Lebo o výške náhrady SSU v zmysle § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. rozhoduje súd prvej inštancie a to na základe vykonaného dokazovania.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. V tejto súvislosti poukázala na právny názor Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 12Co/21/2018 zo dňa 27.08.2019, z ktorého citovala.

Citovala aj z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 225/2020 z 27.8.2020.

41. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Prioritne uviedol, že trvá na všetkých prezentovaných písomných podaniach, ústnych vyjadreniach a v celom rozsahu odkazuje na rozsiahlu argumentáciu uvedenú v odvolaní.

Pokiaľ ide o námietky žalobkyne vo vzťahu k priznanému bodovému ohodnoteniu, zo samotného obsahu odvolania nie je zrejmé nepriznanie akej sumy žalobkyňa namieta (resp. či vôbec v tejto časti niečo namieta), odvolanie je v tejto časti zmätočné a neurčité, preto sa nie je možné k nemu kvalifikovane vyjadriť.

Vo vzťahu k nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia uviedol, že žalobkyňa v odvolaní uvádza tie isté argumenty, ktoré uvádzala počas celého prvoinštančného konania, pričom tieto boli v celom rozsahu vyvrátené žalovaným a v časti aj odôvodnením súdu prvej inštancie.

Opakovane uviedol, že aj vo svetle rozhodovacej praxe je zrejmé, že mimoriadne navýšenie SSU 25 % (nieto ešte 50 %) u žalobkyne, je vzhľadom na poškodenie zdravia žalobkyne oproti prípadom, v ktorých je priznávané mimoriadne navýšenie SSU zjavne nadhodnotené.

Opätovne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.06.2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017.

Taktiež sa pridržiaval predchádzajúceho tvrdenia, že ak žalobkyni nebolo priznané ani základné navýšenie SSU na hornej hranici, a to ani u jednej z položiek, nie je namieste požadovať mimoriadne navýšenie SSU, ktoré predstavuje iba nadstavbu základného navýšenia SSU, a už vôbec nie mimoriadne navýšenie SSU v maximálnej zákonnej hranici.

Všetky argumenty uvedené v odvolaní už boli zohľadnené pri priznaní základného zvýšenia SSU, avšak nemôžu byť duplicitne zohľadňované pri mimoriadnom navýšení SSU.

V kontexte jej argumentácie žiadal, aby odvolací súd rozsudok v časti výrokov I. a III. potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni.

42. Žalovaný sa vyjadril i k vyjadreniu žalobkyne k námetke žalobkyne ohľadom nepripútania sa bezpečnostným pásom. Uviedol, že táto skutočnosť nebola medzi stranami v konaní sporná, keďže v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa bezpečnostný pás nemala. Ako už žalovaný uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, primeranosť zníženia poisťného plnenia o 25 % odôvodňuje najmä ustanoveniami § 415 a § 441 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa v zmysle legislatívneho textu musí niesť zodpovednosť za to, že nepripútaním sa bezpečnostným pásom porušila povinnosti uložené jej príslušnou legislatívou na úseku cestnej premávky ako aj generálnu prevenčnú povinnosť predchádzať vzniku škody; skutočnosť porušenia týchto ustanovení mala priamu príčinnú súvislosť s rozsahom poškodenia zdravia žalobkyne.

K uplatnenému nároku na mimoriadne navýšenie SSU okrem vyjadrení uvedených v odvolaní žalovaný ešte dodal, že ako správne poukazuje žalobkyňa, právo na zvýšenie SSU podľa ust. § 10 ods. 4 a právo na základnú náhradu SSU podľa ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sú dva osobitné nároky, preto bolo povinnosťou žalobkyne riadne ich zdôvodniť a neuplatňovať ich na základe tých istých skutočností, t.j. zdôvodniť nevyhnutnosť aplikácie tohto mimoriadneho inštitútu v kontexte sťaženia spoločenského uplatnenia sa v osobnom, resp. sociálnom živote v takom rozsahu, že nepostačuje základná náhrada SSU. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.04.2022, vo veci vedenej pod sp. zn. XXXX/XX/XXXX, z ktorého citoval.

Vo vzťahu k nároku žalobkyne na úrok z omeškania akcentovala na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/151/2016 zo dňa 14.06.2016, z ktorého tiež citoval.

K argumentácii žalobkyne ohľadom nároku na náhradu trov konania žalovaný uviedol, že podľa jeho názoru je potrebné držať sa striktnie ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, keďže nie je daný priestor ani dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu iných ustanovení

Argumentácia žalobkyne je v priamom rozpore s týmto zákonným znením, pričom žalovanému nie je zrejmé, na základe akého iného zákonného ustanovenia žalobkyňa odvodzuje svoju argumentáciu.

V kontexte jej argumentácie žiadal odvolací súd, aby rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi.

43. K podaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. A to osobitne k podaniu zo dňa 13.09.2022 a 26.09.2022.

Žalobkyňa na vysvetlenie uviedla, že podala odvolanie proti III. výroku rozsudku prvej inštancie, ako to vyplýva z odvolania žalobkyne a dôvody odvolania náležite odôvodnila.

Žalovaný opätovne namietal uplatnené právo žalobkyne na náhradu z titulu zvýšenia SSU podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. a toto právo subsumuje pod náhradu z titulu zvýšenia SSU podľa §10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z.

Žalovaný v podaní opakovane uviedol, že pokiaľ žalobkyňi nebolo priznané ani základné navýšenie SSU na hornej hranici, nie je namieste požadované mimoriadne navýšenie SSU, ktoré predstavuje iba nadstavbu základného navýšenia SSU a už vôbec nie mimoriadne navýšenie SSU.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že v ust. zákona č. 437/2004 Z. z. neexistuje termín základné navýšenie SSU. Z ustanovenia § 4 ods. 2 z. č. 437/2004 Z. z. vyplýva, že náhrada za SSU sa poskytuje na základe lekárskeho posudku. Z ustanovenia § 5 ods. 5 cit. zákona taktiež vyplýva, v prípadoch osobitného zreteľa, akým je invalidita, môže súd prvej inštancie náhradu za SSU zvýšiť.

Podľa § 10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z. bodové hodnotenie za SSU môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného sa uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Právo na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 a podľa § 5 ods. 5 zákona číslo 437/2004 Z. z., sú dva osobitné nároky o ktorých rozhoduje iná osoba. O zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona číslo 437/2004 Z. z. rozhoduje posudzujúci lekár bez vykonania dokazovania. O zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 cit. zákona, na základe vykonaného dokazovania, rozhoduje súd prvej inštancie.

Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona číslo 437/2004 Z. z. nesubsumuje právo na zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona číslo 437/2004 Z. z. (právny názor KS PO vo veci sp.zn. XXXX XX/XXXX z 29.5.2013).

Je potrebné zdôrazniť, že zvýšenie náhrady SSU v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. nezohľadňuje invaliditu žalobkyne, nezohľadňuje to, že žalobkyňa v mladom veku nie je schopná samostatnej existencie, nezohľadňuje, že žalobkyňa si vyžaduje potrebu celodenného dozoru, nezohľadňuje satisfakčnú funkciu a pod.

Ustanovenie § 5 ods. 1 z. č. 437/2004 Z. z. uvádza, že pri určovaní náhrady za SSU sa má vychádzať z celkového počtu bodov, ktorým sa SSU ohodnotilo v lekárskom posudku (znaleckom posudku). Táto zásada platí aj pre určovanie náhrady za SSU podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z.. Aj pri určení náhrady podľa tohto ustanovenia sa má vychádzať z celkového počtu bodov, ktorým bolo hodnotené SSU. Zákon č. 437/2004 Z. z. nikde svojim obsahom nediferencuje základný počet bodov a počet bodov zodpovedajúci zvýšeniu podľa § 10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z.

Samotné bodové hodnotenie SSU a následná náhrada stanovená práve na základe tohto bodového hodnotenia rozlišuje závažnejšie prípady od menej závažných, nemožno preceňovať význam miery percentuálneho zvýšenia náhrady podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. ako nástroja na odlíšenie prípadu závažného postihnutia zdravia od prípadu menej závažného postihnutia zdravia. Tento účel totiž plní

stanovenie bodového hodnotenia SSU, z ktorého následne vychádza aj možné zvýšenie náhrady podľa § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z.

Ak existuje od prípadu poškodeného závažnejší prípad s ťažším zdravotným postihnutím, je zvýšenie o 50% v konečnom dôsledku v jeho nominálnom vyjadrení vždy vyššie, pretože vychádza z vyššej základnej náhrady. Je zrejmé, že aj v prípade zvýšenia o 50% v dvoch prípadoch rozličnej závažnosti poškodenia zdravia je stále aj napriek rovnakému percentuálnemu zvýšeniu zachovaná rozdielnosť výšky náhrady za SSU a je tak zabezpečené rešpektovanie zásady proporcionality náhrady za SSU.

Bolo preukázané, že žalobkyňa v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou utrpela v mladom veku okrem somatických následkov vážnu duševnú a mozgovú poruchu, nastal u nej dramatický trvalý a doživotný stav. Z ustanovenia § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z. nevyplýva, že podkladom pre zvýšenie SSU môžu byť len dôvody vysokej úrovne zapojenia sa žalobkyne pred úrazom do športovej, kultúrnej, spoločenskej oblasti a pod., na čo žalovaný vo svojej výpovedi poukazoval. (Vid' NS SR č. k. 8Cdo 142/2018, NS SR 3Cdo 209/2017 z 19.6.2019).

K otázke spoluviny sa právny zástupca žalobkyne vyjadril v prednese na pojednávaniach ako i v písomnom podaní zo dňa 16.9.2022 a na tomto stanovisku trvá. Je potrebné len dodať, že žalovaný ničím nepreukázal prečo na strane žalobkyne má byť až 25% spolu zavinenie. Takáto žalovaným určená miera spoluzavinenia na strane žalobkyne nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a likvidačné smernice žalovaného nie sú pre súd prvej inštancie záväzné.

44. Termín nadstavba základného zvýšenia SSU, ako i mimoriadne zvýšenie SSU zákon číslo 437/2004 Z. z. nepozná. Z citovaného zákona vyplýva, že poškodený má právo na náhradu z titulu SSU (§ 4 ods. 2 z. č. 437/2004 Z. z.) a bodové hodnotenie za SSU môže posudzujúci lekár v zmysle § 10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z. zvýšiť až na dvojnásobok. Tento nárok je osobitným nárokom.

Osobitným nárokom je aj právo na náhradu za SSU v prípadoch hodných osobitného zreteľa ako to vyplýva z § 5 ods. 5 z. č. 437/2004 Z. z.

K absolútne mylnému názoru žalovaného právny zástupca žalobkyne zaujal podrobné stanovisko na pojednávaniach, ako i v písomných podaniach (list zo dňa 16.9.2022, z 30.9.2022).

Nie je pravdou, že pri nároku na náhradu škody z titulu SSU podľa § 5 zákona č. 437/2004 bolo rozhodnuté o tomto práve na náhradu škody podľa tých istých skutočností, ako ich posúdil znalec v znaleckých posudkoch. Veď podľa § 10 ods. 4 z. č. 437/2004 Z. z. bodové hodnotenie za SSU môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného sa uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Toto posúdenie vykonáva posudzujúci lekár (znalec) ale len z medicínskeho hľadiska a bez vykonania akéhokoľvek dokazovania v širšom slova zmysle. Pri tomto zvýšení posudzujúci lekár nezohľadňuje Invaliditu, nezohľadňuje právo na tzv. satisfakciu, mieru funkčnej poruchy pri ZŤP a pod.

45. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasledujúcich CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 27.11.2023 a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, a odvolanie žalovaného je dôvodné iba vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňu úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplatenia zo sumy 2.619,31 eur, a od 23.09.2018 do zaplatenia zo sumy 16.815,- eur. Vo zvyšku odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

46. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

47. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, inou vadou, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

48. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávany spor aj správne právne posúdil okrem výroku ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplataenia zo sumy 2.609,31 eur, a od 23.09.2018 do zaplataenia do sumy 16.815,- eur. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania strany sporu nepredostreli relevantné argumenty majúce súvis s prejednávanou vecou, ktoré by boli takej povahy, že by mohli priniesť pre nich priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

49. Preto napriek námietkam strán sporu odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dal zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobkyne a ani žalovaného celkom, teda že súd prvej inštancie nerozhodol celkom v súlade s právnym názorom žalobkyne, ani celkom s právnym názorom žalovaného, ešte neznamená, že došlo k porušeniu práv strán na spravodlivé súdne konanie.

50. Odvolací súd si osvojil závery súdu prvej inštancie okrem výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplataenia, zo sumy 2.609,31 eur, a od 23.09.2018 do zaplataenia zo sumy 16.815,- eur, a v súvislosti s odvolacími námietkami strán sporu uvádza. Tak, ako to vyplýva z rozsudku súdu prvej inštancie, sporným medzi stranami sporu boli skutočnosti týkajúce sa : 1/ spoluzavinenia žalobkyne na škodu (§ 441 OZ , pričom žalovaný žiadal krátenie o 25 % , žalobkyňa o 10 % , 2/ pri sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej aj SSU) bodové hodnotenie najmä pri hodnotení položky č. 253 (znalci A. C. a A. L.) a zvýšenie SSU podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z..

51. Súd prvej inštancie z dôvodu, že ostalo sporným najmä bodové ohodnotenie a sťaženie spoločenského uplatnenia za účelom objasnenia rozporov v bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, vykonal výsluchy súdnych znalcov a zástupcu znaleckej organizácie forensic.sk a zistil, že pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia pri položke XXX poukázali znalci A. C. a A. L., oproti posudku A. C. pri posudku A. L., s poukazom na mozgové poruchy žalobkyne – poúrazovej zmeny aj z neurologického hľadiska, nielen z hľadiska psychiatrického (preukázané a zohľadnené okrem iného aj epileptické záchvaty), somatická časť 1605 bodov) ostáva nesporná. Zo znaleckého posudku A. F. C., súd prvej inštancie zistil, že sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil z hľadiska psychiatrického počtom bodov XXXX, XX – položka XXX – vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy (X XXX,XX bodov, navýšenie podľa § 10 ods. 4, a o 80% zvýšený vzhľadom k veku). Zo znaleckého posudku A. K. L., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, súd prvej inštancie zistil, že sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil počtom bodov XXXX, položka XXX – vážne mozgové alebo duševné poruchy, pri ťažkom poranení hlavy (XXXX bodov navýšených podľa § 10 ods. 4, 80% na X XXX bodov, položka XXX poúrazová hemiparéza XXX bodov, navýšená o 80% na X XXX bodov, položka XXX následky po poranení pľúc XXX bodov, navýšené o 50% na 300 bodov, položka XXX plošné jazvy XX bodov, navýšenie o 50% až 35 bodov. Posudok obsahuje presný popis priznaných položiek a dôvody ich hodnotenia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na názor súdu prvej inštancie, keď tento uviedol, že pri položke č. XXX znalec poukázal na úpravu bodov oproti posudku A. C., aj s poukazom na mozgové poruchy žalobkyne – poúrazové zmeny, aj z neurologického hľadiska. Somatická časť sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje bodové ohodnotenie 1 605 bodov, 3 120 bodov predstavuje položku č. XXX. Ide o rozdiel proti bodovému ohodnoteniu A. C., čo predstavuje aj navýšenie z hľadiska neurologického, nielen psychiatrického, keďže A. C. nemohol hodnotiť s ohľadom na predmet jeho znaleckej činnosti. Súd prvej inštancie v celkovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v tejto časti uviedol, že A. L. urobil chybu pri navýšení bodového ohodnotenia, pretože navýšenie o 80% predstavuje XXXX bodov, a nie XXXX bodov, teda spolu malo činiť bodové ohodnotenie 4413 bodov, a nie XXXX bodov. Z odborného vyjadrenia forensic.sk, č. XXX/XXXX zo dňa 11.12.2018 súd prvej inštancie zistil, že hodnotila somatickú činnosť nároku sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenej žalobkyne vyčíslenej v znaleckom posudku č. X/XXXX A. K. L. v počte bodov XXXX. Túto preto považoval súd prvej inštancie na základe predloženej dokumentácie ako preukázanú. S názorom súdu prvej inštancie odvolací súd plne súhlasí. Uvedená skutočnosť nebola ani v odvolaniach namietaná. Namietaná bola skutočnosť, že žalobkyňa nebola pri dopravnej nehode dňa 06.11.2016 pripútaná bezpečnostným pásom. F. priznala spoluzavinenie v rozsahu 10%, pričom

žalovaná žiadala 25%, a o sumu 15% nad uznanú sumu žalobkyňou krátila plnenie, tak ako to vyplýva z rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, tak ako to uviedol vo svojom rozsudku, že žiadna zo strán bližšie neopísala okolnosti za akých došlo ku skutočnosti, že žalobkyňa nebola pripútaná bezpečnostným pásom, a zároveň aký dopad uvedená skutočnosť mohla mať na následky na zdraví, ktoré žalobkyňa utrpela následkom dopravnej nehody, keď rozsah 10% považoval súd prvej inštancie za primeraný. Aj keď žalovaný namietal, že v tejto časti je rozsudok nepreskúmateľný, odvolací súd názor žalovaného nezdieľa. Z jeho strany skutočne neboli produkované žiadne skutkové tvrdenia, respektíve dôkazné návrhy, ktoré by odôvodňovali zohľadniť spoluzavinenie žalobkyne vo väčšom rozsahu. Uvedené skutočnosti nevyplývajú ani z obsahu spisu ani z prednesov žalovaného v priebehu konania. Bola to iba úvaha žalovaného, ktorý mal za to, že spoluzavinenie má predstavovať 25%. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že z obsahu trestného spisu nevyplývajú skutočnosti, že ak by žalobkyňa nemala bezpečnostné pásy, neutrpela by také devastačné zranenia, ako vyplývajú z obsahu spisu. Uvedené bolo uvádzané len v rámci odvolania žalovanej vodičky. Správne preto súd prvej inštancie prihliadol na argumentáciu žalobkyne v tejto otázke. Súd prvej inštancie správne vypočítal náhradu škody, ako rozdiel náhrady za bolestné a sťaženia spoločenského uplatnenia v bode 45. svojho odôvodnenia, na ktorý odvolací súd poukazuje, a ktorý obsahuje aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v bode 12. Odvolacie námietky žalovaného nepovažuje odvolací súd za dôvodné. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax, keď spoluzavinenie v obdobnom prípade bolo tiež stanovené vo výške 10%, napríklad vo veci sp.zn. 13Co/69/2017, rozsudok zo dňa 13.11.2018.

52. Čo do mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia podali odvolanie tak žalobkyňa, ako aj žalovaný. Žalobkyňa mala za to, že jej je potrebné priznať mimoriadne zvýšenie vo výške 50% tak, ako žiadala. Žalovaný mal za to, že priznané zvýšenie je veľmi vysoké. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie tak, ako to uviedol v bode 46. až 49. svojho odôvodnenia, keď pri posúdení existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre priznanie mimoriadnej zvýšenej náhrady za bolesť súd prvej inštancie zohľadnil rozsah a závažnosť poranení žalobkyne, ktoré utrpela, a to liečenie, doliečovací proces, aj trvalé následky, ktoré na nej úraz zanechal. Správne súd prvej inštancie pri posúdení uvedeného vychádzal z predložených lekárskejších správ, znaleckých posudkov ako aj vyjadrení znalcov pred súdom a výpovede svedka. Žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela mozgovolebečné poranenie pozostávajúce z vnútrolebečného krvácania, krvácanie do mozgu a pomliaždenie mozgu v oboch čelovo-bazálnych oblastiach pravej spánkovej oblasti, krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú, pomliaždenie dolných častí oboch strán pľúc a úrazový šok. V dôsledku týchto zranení bola hospitalizovaná v nemocnici v B., C., podstúpilo dlhotrvajúci liečebný proces vrátane rehabilitácii a liečení. Naďalej navštevuje neurológa a psychiatra. Ako uviedli znalci jednalo sa o ťažký úraz s trvalými následkami (z psychiatrického hľadiska sa jedná o ťažký úraz s trvalými následkami; o veľmi ťažký úraz mozgu, o stredne ťažké poranenie pľúc, jedná sa o ťažké poškodenie organizmu úrazom, celoživotné a stále poškodenie organizmu). Z psychiatrického hľadiska nie je schopná samostatnej existencie, nevie sa uplatniť v rodinnom, spoločenskom, kultúrnom živote. Trvale potrebuje dozor, usmerňovanie s druhými osobami. Pri chôdzi bude potrebovať paličku, pľúca sú náchylné na iné pozápalové procesy. Vekom nastúpia ďalšie degeneratívne ochorenia, čo môže zhoršiť pohyb. Vie sa sama obliecť, sama umyť, ak jej povedia, najesť, ak jej dajú, teda sebaobslužné činnosti, avšak čo sa týka kamarátov, vzdelania, práce, partnera vo vzťahu, určite nie. Možno to povedať tak, keby nemala rodinu, bola by sama, tak by určite skončila v zariadení sociálnej starostlivosti. A. L. dodal, že čo sa týka aktivít, tak by možné bolo pracovné zaradenie, ale posediačky, určite nie v chôdzi, to prichádza ťažko do úvahy. Čo sa týka prípadne dieťaťa, tak vedela by prejsť kratšiu vzdialenosť, ale už nie pobehnúť, či hrať loptové hry, bicykel, čo by ju obmedzovalo v styku s vlastným dieťaťom. Uvedené plynú aj z výpovede svedka. Aj keď tento dodal, že žalobkyňa funguje na FCB, nadväzuje tam aj vzťahy s mužmi, mala aj partnera (bola aj tehotná, podstúpila umelé prerušenie tehotenstva). Je u nej obmedzená schopnosť starať sa svoje vlastné dieťa, maloletú dcéru. Starajú sa ňu, otec žalobkyne, či jej setra. Vychováva ju skôr ako kamarátka. V dôsledku úrazu neukončila prerušené štúdium čašníčky. Čo sa týka udávaných koníčkov (varenie, záhrada, huby a pod.) tieto prestala vykonávať. Ako vyplýva z oboznámených listinných dôkazov a súčasne z tvrdení žalobkyne v žalobe, tak následkom úrazu nie je schopná samostatnej orientácie, je odkázaná na dozor o usmerňovanie zo strany druhých osôb, má tackavú chôdzu, nestabilný postoj, narušenú orientáciu v priestore a čase, často ju bolí hlava, je náladová, nervózna, ustráchaná, depresívna, smutná, má oslabenú krátkodobú pamäť. Treba tiež zohľadniť skutočnosť, že takéto poškodenie zdravia žalobkyňa utrpela vo veľmi mladom veku. Jedná sa mladého človeka, ktorý následkom uvedeného úrazu nie je prakticky schopný sa plnohodnotne uplatniť

sa v živote. Určite u nej došlo k zhoršeniu kvality života. Bola tiež uznaná za invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 %, pričom ako dátum vzniku invalidity bol určený deň 06.11.2017.

53. Odvolací súd poukazuje tiež na odôvodnenie vo vzťahu k zvýšeniu, ktoré súd prvej inštancie považoval za primerané vo výške 25% základného bodového ohodnotenia. Súd prvej inštancie prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa nie je úplne vyradená zo života, nie je ležiaca, nepohybujúca sa, nevládajúca základné potreby, a úplne vylúčená zo života. Vo finančnom vyjadrení zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia preto vypočítal na 18.945,- eur. S názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd plne stotožňuje. V tejto súvislosti tak, ako aj žalobkyňa poukazuje na právny názor a rozhodovaciu prax, vyslovenú v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. XXXX/XX/XXXX zo dňa 27.08.2019. Odvolací súd k odvolacej námietke žalovaného, že žalobkyňa nedokázala preukázať uplatnený nárok v celom rozsahu, minimálne v rozsahu 25% minimálneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia uvádza, že podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa svoj nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia preukázala, pričom súd prvej inštancie správne zistil jeho rozsah vo výške 25% tak, ako to vyplýva z obsahu jeho rozhodnutia. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že z jeho rozhodovacej praxe vyplýva, že psychické problémy aj takého rázu, ako boli zistené v prejednávanej spore sú v spoločnosti často ignorované, a kladené na ľahkú váhu. Uvedené vyplýva i z odvolania žalovaného, ktorý ako keby fyzické nedostatky uprednostňoval pred nedostatkami psychickými, pričom následky úrazu pri dopravnej nehode vo vzťahu k žalobkyňi sú skoro fatálne, pretože sa netýkajú iba jej fyzickej kondície, ale hlavne jej osobnej identity. To, že nadväzuje formálne známosti, pričom sa nevie orientovať v čase a priestore, nie je schopná vychovávať svoje vlastné dieťa, nemôže mať ďalšie deti, tak ako to vyplýva z obsahu spisu, podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňuje mimoriadne zvýšenie o 25% tak, ako to uzavrel súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí.

54. Preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zastavení konania v časti o zaplatenie náhrady za stratu spoločenského uplatnenia v sume 22.968,- eur, a vo výroku o priznaní úroku z omeškania vo výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplatenia, zo sumy 2.609,31 eur, a od 23.09.2018 do zaplatenia zo sumy 16.815,- eur, podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny.

55. Čo sa týka úroku z omeškania priznaného vo výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplatenia zo sumy 2.609,31 eur, a od 23.09.2018 do zaplatenia zo sumy 16.815,- eur mal odvolací súd za to, že je potrebné v tejto časti žalobu zamietnuť.

56. Odvolací súd sa nestotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie týkajúcim sa uplatnenia úroku z omeškania tak, ako to uviedol vo výroku svojho rozsudku. Pri posudzovaní nároku žalobkyne na zaplatenie úroku z omeškania je potrebné vychádzať z ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z., v nadväznosti na splnenie povinnosti uvedenej v § 11 ods. 6 citovaného zákona. Žalovaný v trojmesečnej lehote od oznámenia žalobkyne o škodovej udalosti splnil oznámením podmienku v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z.z., a to do 3 mesiacov od oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrenie a poskytnúť poisťné plnenie, prípadne poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov odmietnutia poskytnúť mu požadované plnenie. Žalovanému na základe uvedeného nevznikla povinnosť zaplatiť úroky z omeškania v zmysle § 11 ods. 8 citovaného zákona a jeho povinnosť plniť vzniká až dorúčením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, pričom do omeškania by sa žalovaný mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti uloženej mu právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobkyňi výšku priznanej náhrady škody. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ v trojmesečnej lehote, a jej účelom je ochrana poškodeného vtom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná, a aby bola nútená oznámiť najneskôr v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Sankcia v podobe úrokov z omeškania je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, aby bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poisťného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté. Relevantné tak nie je, ako mala respektíve mohla inak poisťovňa poisťnú udalosť vybaviť. Z uvedených skutkových zistení je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že povinnosť žalovaného zaplatiť žalobkyňi úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. tak, ako to vyjadril odvolací súd v ods. 2 svojho rozhodnutia nevznikla. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 388 CSP zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňi úrok z omeškania vo

výške 5% ročne od 06.05.2017 do zaplataenia, zo sumy 2.609, 31 eur, a od 23.09.2018 do zaplataenia zo sumy 16.815,- eur tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

57. Čo sa týka ostatných výrokov uvedených v rozsudku súdu prvej inštancie, tieto síce boli žalovaným namietané, ale tieto námietky neboli všetky riadne zdôvodnené. V rozsahu k trovám konania, ktoré zdôvodnené boli odvolací súd poukazuje na bod 54. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kde poukázal na ust. § 255 ods. 1, § 256 CSP, prihliadol na čiastočné späťvzatie návrhu po plnení žalovaného po začatí konania, kde sa jednalo o procesné zavinenie žalovaného na zastavení konania, a zároveň na to, že konečný výsledok sporu závisel od posúdenia veci súdom a v znaleckých posudkoch predložených vo veci. S týmto názorom odvolací súd plne súhlasí. Preto aj v tejto časti bol rozsudok potvrdený. Zároveň, čo sa týka priznania znalečného znalcovi A. F. C., a znaleckej organizácií I., a svedkovi A. K. L., tieto boli priznané správne. Preto aj v tejto časti rozsudok bol potvrdený. Nebol dôvod v tejto časti rozsudok meniť alebo zrušiť.

58. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní síce nebola úspešná žalobkyňa ani žalovaný, ale otázka mimoriadneho zvýšenia, i čo sa týka spoluúčasti na vzniku škody bola otázkou úvahy tak súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Preto odvolací súd považoval za spravodlivé a správne priznať žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

59. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).